

munkássága fokozza az irodalmi tanítás eredményességét és jó hatással van a tanulókra az is, hogy itt megszokják saját maguk fegyelmezését. Egyesítő hatása is nagy, mert tagjai a különböző osztályokból toborzódnak. — Az atlétai kör (Athletic Association) élénk és emésztő szervezet kezd lenni, a melynek célja a testi bátorság és amely bámulatos iskolai szellemet kelt életre. Ép ezért sok vita forog e kör jogosultsága körül, mert a küzdelem szeretete túlszárnyalhatja a testi fejlődésre való vágyat. De minden a helyes vezetésen fordul meg. A cél a test képezése legyen mennél több tanuló bevonásával. Ha ezt tartják szem előtt, talán a tanulók is jobban fognak e kör iránt érdeklődni, mint ma. — A sajtósövetség (Press Association) rendszeren az iskola összes tanulóit egyesíti; ez adja meg fontosságát, és ezért kell nagy gondot fordítani helyes vezetésére. Célja iskolai újságot kiadni, amellyel az iskolai közösség szellemét fel lehet ébreszteni és fejleszteni. Ha a különböző diákszervezetek képviselőiből alakult bizottság szerkeszti és ellenőrzi, valamennyiük figyelmét az iskolára, mint egységes egészre irányítja. De nemcsak az iskola munkásságát lehet vele fokozni, hanem segítségével a nagy közönységet és a többi iskolákat is érintkezésbe lehet hozni az iskola belső életével.

Vannak és lehetnek még más szervezetek is, de úgy ezeknél, mint amazoknál a helyes vezetés a legfontosabb. Szükséges voltukat vitatni meddő volna, ezért alkalmat kell adni a tanároknak arra, hogy vezetésükre gondot fordíthassanak. Az időt, amit erre fordítanak, abból kell venni, amit a tanítás foglalna el. Vannak ezek a szervezetek olyan fontosak, mint az oktatás, mert nevelnek. (*D. E. Cloyd az Education első számában*).

*

Társadalmi gondoskodás a gyenge népiskolai tanulókról. A német népies és gyermeki játékok XI. kongresszusán ilyen címen beszélt *Schmidt* bonni professzor. Vezető elvei a következők voltak: 1. Hogy eléggé fejlett, az iskolára megérett tanulókat kapjunk az iskolában, époly fontos minden a csecsemőkről való gondoskodást szolgáló intézmény, mint a kellően felszerelt gyermekkertek. Különösen fontos, hogy a háztartási iskolákban és az ismétlő leányiskolákban a csecsemők és gyermekek ápolásában jó felvilágosításokat nyújtsanak. 2. Iskolaköteleskorú és iskolára még nem érett gyermekeket külön kisedővókban kell csoportosítani és az ápolásra szorulókat megfelelő gyógyintézetekbe küldeni. 3. A rhachitis rendkívüli elterjedtsége a népiskolában külön intézkedéseket kíván. 4. Nagyon gyakori a törzsiszomzat gyengesége és a gerinc elferdülése.

Ez ellen szükséges a szabadban való játékokkal a test általános erősítése (megfelelő táplálás mellett); a tornaoktatás is legyen ezekre a bajokra tekintettel és ha szükséges, külön ortopédikus tornaórákat kell rendezni. 5. A testtartási gyakorlatok és az ortopédikus külön gyakorlatok a mellkas fejlődését is előmozdítják. 6. Különös gondoskodásra szorúlnak a hiányosan táplált iskolásgyermek. Célszerűbb, ha lehet, a szülők segítése, mint az iskolai étkeztetés. 7. A szabadban való mozgás nélkülözhetetlen az általános fejlődés szempontjából. Ezért kell naponta játékokat rendezni, de ilyenkor elengedhetetlen a tej- és kenyérszítás. 8. Gyengén fejlett, különböző beteges hajlandóságu (skrofula, tuberkulózis) gyermekeket ki kell vonni eddigi környezetükből és megfelelő intézetekben gyógyítani. 9. Különösen általános gyengeség és vérszegénység esetén sokat érnek a szünidei gyermektelepek, vagy akár a család nyaralása. Különösen jelentőséges az erdei iskolák tevékenysége. 10. Mindezeknél az intézményeknél szükséges a gondos felügyelet és lehetőleg a gyermekek utólagos ápolása, gondoskodás kellő táplálásról stb., hogy a javulás tartós legyen. — *Rissmann*, a **Deutsche Schule** szeptemberi füzetében a következő megjegyzéseket fűzi az előzőkhöz. A gyermekek testi satnyasága kétségtelen és segíteni kell rajta, de az iskola nem tehet mindent. Poroszországban három tornaórát hoztak be és naponkénti gyakorlatokat, de ezek aligha fognak mindenben segíteni. Az iskola hatásának is vannak korlátai. A lakásviszonyok javítása és a nép táplálkozásának olcsóbbá tétele is fontos segítség. A korcsmák bezárása, az iszákosság lehetőségének korlátozása is sokat segíthetne. Ne legyen szabad pl. a gyermeket korcsmába vinni. A gyermekmunkát is lehetetlenné kell tenni. Általában itt az egész társadalom vállvetett fáradozására van szükség, hogy eredményt lehessen remélni. K—n.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1910. 52. Jahrgang.

Kilencedik füzet (szeptember): *Dr. Ernst Fuchs*, Új utak az iskola-szeretet gyarapítására. — *Prof. Dr. Martin Gerhardt*, A történeti elem a mennyiség-tani oktatásban. — *Dr. Wilhelm Münch*, Modern filológia Franciaországban. — *Dr. Richard Schiedermayr*, A bajorországi modern filológusok képzése a pädagogiai szemináriumban.